INTERPRETAREA, FIXAREA ŞI RIDICAREA URMELOR LA LOCUL DEPISTĂRII LOR

Domnica CHEPTENE

CZU: 343.98.06 domnicacheptene35@gmail.com

Interpreting, fixing and collecting traces are the most important actions that take place during the on-site investigation. The traces that have been lifted contain relevant information about the events that took place, which helps to uncover crimes, identify the perpetrator and of course help to prevent them in the future. Traces that identify the perpetrator will be used as evidence in criminal proceedings at all stages.

Interpretarea, fixarea și ridicarea urmelor sunt cele mai importante acțiuni ce au loc în timpul cercetării la fața locului. Colaboratorii organului de urmărire penală vor efectua interpretarea, fixarea și ridicarea urmelor, ambalarea și transportarea acestora, acordând o atenție și responsabilitate deosebită, evitând formalismul, deoarece urmele ce au fost ridicate conțin informații relevante despre evenimentele ce au avut loc, astfel ajutând la descoperirea infracțiunilor și la identificarea făptuitorului.

Astfel, conform art.118 alin.(1) CPP RM, „în scopul descoperirii şi ridicării urmelor infracţiunii, a mijloacelor materiale de probă pentru a stabili circumstanţele infracţiunii ori alte circumstanţe care au importanţă pentru cauză, organul de urmărire penală efectuează cercetarea la faţa locului a terenurilor, încăperilor, obiectelor, documentelor, sistemelor informatice sau suporturilor de stocare a datelor informatice, animalelor, cadavrelor umane sau de animale” [1]. Deci, în timpul cercetării la fața locului poate fi identificată o mare varietate de urme, cum ar fi: urmele lăsate de corpul uman (urmele de mâini, urmele de picioare, urmele create de dinți, de unghii și buze); urmele de natură biologică (urme de sânge, salivă, spermă, păr uman și miros); urmele create de unelte, arme și mecanisme (urmele instrumentelor de spargere, urmele mijlocului de transport, urmele lăsate de arme, urmele de incendiu și explozie); urmele sonore, urmele materialelor și articulelor.

Interpretarea urmelor infracțiunii este acea activitate de reprezentare mentală a urmelor și explicarea acestora. În special este important modul în care s-au format aceste urme, referindu-ne la acțiunile întreprinse de făptuitori, reamintind faptul că orice mișcare în mediul înconjurător poate duce la crearea de urme. Interpretarea urmelor este mai degrabă o abordare științifică a locului faptei, bazându-se pe acele observații amănunțite pe care le face ofițerul de urmărire penală în timpul cercetării la fața locului. În același timp, interpretarea se bazează și pe acea capacitate de evaluare logică și științifică a urmelor ce au fost descoperite în cadrul cercetării. Astfel, prin intermediul interpretării urmelor ce au fost descoperite la locul faptei ofițerii de urmărire penală purced la formularea teoriilor cu privire la modul de comitere a infracțiunii.

Studierea urmelor, în special procesul de formare a urmelor, depistarea, interpretarea, fixarea și ridicarea lor de la locul faptei ne vor ajuta ulterior la: reconstituirea tabloului infracțiunii în dependență de urmele ce au fost identificate, în raport cu poziționarea cadavrului și a unor obiecte din mediul înconjurător; identificarea făptuitorului sau a altor persoane care se aflau în acel loc la momentul comiterii infracțiunii; identificarea obiectelor cu ajutorul sau prin intermediul cărora a fost comisă infracțiunea; și, desigur, la stabilirea locului, timpului și modului în care a acționat făptuitorul. Aici nu trebuie să omitem faptul că după comiterea infracțiunii există probabilitatea ca făptuitorul să fi încercat să distrugă urmele infracțiunii, să schimbe poziționarea cadavrului, să mai adauge obiecte care nu au nicio concordanță cu infracțiunea comisă, însă care ar fi putut să perturbeze interpretarea corectă a evenimentelor infracțiunii sau chiar identitatea persoanei vinovate de comiterea acesteia.

Urmele ce au fost descoperite în timpul cercetării la fața locului urmează a fi fixate în procesul-verbal de cercetare la fața locului. „Fixarea urmelor depistate prin descrierea lor în procesul-verbal este principalul, sub aspect procesual, mijloc de fixare. În formulări laconice, clare și de înaltă precizie, aici vor fi consemnate:

- Caracteristicile generale ale obiectului purtător, ce denotă unde se află, prin ce se caracterizează suprafața purtătoare de urme;
- Categoria și tipul urmei, poziția în raport cu suprafața obiectului-suport și cu alte obiecte;
- Caracteristicile fiecărei urme referitor la formă, mărime, culoare, cantitate;
- Datele privind modul de descoperire, fixare și ridicare a urmelor" [2, p.180-181].

După efectuarea descrierii în procesul-verbal de cercetare la fața locului, care este considerat cel mai important mod de fixare a urmelor, ele urmează a fi fotografiate conform metodelor de fotografiere stabilite în criminalistică. Fotografierea urmelor în timpul cercetării la fața locului este foarte importantă, deoarece fotografiile vor reda circumstanțele în care au fost găsite urmele și, desigur, poziționarea lor față de toate celelalte tipuri de urme ce au fost identificate în timpul cercetării.

Urmele identificate vor fi ridicate în dependență de tipul și natura lor. Deci, se vor ridica prin intermediul mulării urmele de adâncime. Astfel, mularea acestora va putea fi efectuată de cele mai dese ori cu ajutorul soluției de ghips dentar. Iar urmele de suprafață se ridică cu ajutorul peliculei dactiloscopice. Dacă urmele se află pe suprafața obiectelor de mici dimensiuni, acestea urmează a fi ridicate împreună cu obiectul purtător de urmă.

Astfel, urmele ce au fost identificate în timpul cercetării la fața locului vor fi fixate în procesul-verbal de cercetare la fața locului, fotografiate și ridicate în modul corespunzător, după care vor fi transportate la organul de urmărire penală pentru a fi supuse expertizei judiciare. Scopul expertizei fiind de a stabili valabilitatea urmelor identificate sau pentru a fi supuse comparației mostrele colectate de la bănuit cu cele identificate la fața locului. Conform art.12 alin.(1) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, „obiectul de cercetare al expertizei judiciare

îl constituie lucrurile, substanţele, urmele, documentele, faptele, fenomenele, circumstanţele, corpul şi psihicul uman, care sunt examinate în vederea descoperirii adevărului” [3].

Fixarea și ridicarea urmelor este una dintre cele mai importante acțiuni ce au loc în cadrul cercetării la fața locului. Astfel, specialistul împuternicit cu efectuarea acestor acțiuni urmează să efectueze cercetarea cu mare atenție și responsabilitate, deoarece sunt situații când este identificată doar o singură urmă, cum ar fi, de exemplu, o urmă papilară ce aparține cu certitudine făptuitorului. În practică, deseori este întâlnită această problemă la săvârșirea infracțiunilor de furt, unde făptuitorul comite infracțiunea cu mare atenție, fără a lăsa careva urme care ar duce la identificarea lui. Și identificarea unei urme papilare, ce aparține făptuitorului, lăsată din neglijență va servi ca temei la înaintarea învinuirii, în situația în care raportul de expertiză dactiloscopică a urmei ridicate va indica faptul că urma ce a fost identificată la fața locului coincide cu urmele papilare ale persoanei bănuite în săvârșirea infracțiunii. Deci, fixarea și ridicarea acesteia efectuată fără respectarea regulilor criminalistice ar putea duce la distrugerea urmei și la ratarea posibilității de a identifica făptuitorul.

Concluzionând asupra temei studiate, pot spune că urmele infracțiunii sunt acele informații ce rămân în rezultatul comiterii unei infracțiunii, ce ajută colaboratorii organului de urmărire penală să identifice persoanele care au săvârșit infracțiunea sau la identificarea obiectului cu ajutorul căruia a fost comisă infracțiunea. Analizând fiecare urmă ce este identificată la fața locului și importanța acestora pentru organul de urmărire penală, aș putea menționa faptul că, reieșind din cele studiate, cele mai frecvente urme întâlnite la fața locului sunt urmele de mâini, deoarece acestea apar în urma atingerii obiectelor. Aceste urme pot aparține atât făptuitorului, cât și victimei. Urmele papilare ce rămân pe obiectul purtător de urmă duc cu ușurință la identificarea persoanei care le-a creat.

Referințe:

1. Codul de procedură penală a Republicii Moldova, nr.122 din 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2013, nr.248-251, art.699.
2. GHEORGHIȚĂ, M. *Tratat de criminalistică.* Chișinău: Tipografia Centrală, 2017.
3. Legea nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2016, nr.157-162.

Recomandat
***Anatol CEACHIR**, dr., lector univ.*